

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 decembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Elena Covalenco,

Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Constantin Alerguș, Nadejda Toma,

judecînd, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, de inculpații

Kovaliov Andrei Vitalie, născut la 18 mai 1959, originar și domiciliat în mun.Chișinău, str.M.Basarab 7/5, ap.19

și

Kovaliova Lidia Vladimir, născută la 26 martie 1962, originară din regiunea Ternopoli, domiciliată în mun.Chișinău str. Dimo 13/1, ap.27

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 16.04.2007 - 28.01.2011,

2. Instanța de apel: 28.04.2011 - 16.06.2011 și 23.07.2012 - 24.12.2012,

3. Instanța de recurs: 01.02.2012 - 29.05.2012 și 20.07.2015 – 01.12.2015.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 28 ianuarie 2011, Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia au fost achitați de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(5), 244 alin.(1), 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, pe motivul lipsei în acțiunile lor a elementelor constitutive ale infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, de către organul de urmărire penală au fost învinuiți Kovaliov Andrei de faptul că activînd în calitate de director al SRL „Ospeco-Grup” și Kovaliova Lidia de faptul că, activînd în calitate de contabil-șef al SRL „Ospeco-Grup”, au săvîrșit însușirea în proporții deosebit de mari, evaziunea fiscală și confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanțe:

La 07 martie 2003, Osipov Alexandru și Kovaliov Andrei au fondat întreprinderea „Ospeco Grup” SRL, cu sediul în mun.Chișinău, str.Matei Basarab 7/7, ap.19, cu cote părți egale. Director al întreprinderii a fost desemnat Kovaliov Andrei, iar contabil-șef soția acestuia - Kovaliova Lidia, după care ambii acționînd în complicitate, au întocmit actele false de trecere la pierderi a utilajului SRL „Ospeco Grup” nejustificate și nesemnate de către membrii comisiei respective, însușind prin metoda dată bunuri materiale în sumă de 87520,80 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 și nr.3 din 18.10.2004 și 19.10.2004, formal s-a trecut la pierderi utilajul în sumă de 14222 lei, procurat de la SRL „Uniglobal”, iar conform facturii CN 914988 din 30.12.2003, utilajul indicat a fost eliberat de către SRL „Ospeco Grup” în SRL „Olimp”, totodată în registrul contabil „rotațiile bunurilor materiale”, pentru luna decembrie 2003, ieșirile acestor materiale

n-au fost înregistrate și soldul la 31.12.2003 a constituit zero cantitativ și valoric.

Conform actului de trecere la pierderi nr.4 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură utilaj în sumă de 624,66 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.5 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj ca folosit în necesități gospodărești în sumă de 203,23 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 15.11.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj în sumă de 9556,67 lei, care la 30.09.2004 a fost procurat de la SRL „Lactprod”.

Conform actului de trecere la pierderi nr.1 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură utilaj în sumă de 20252,03 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.6 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj în sumă de 42662,43 lei, necătînd la faptul că utilajul dat a fost procurat în perioada iunie-decembrie 2004.

Tot el, Kovaliov Andrei, repetat, împreună cu Kovaliova Lidia, în perioada anului 2003, încălcînd prevederile art.15 (1) b) și art.16 din Legea Contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995, conform facturilor de expediție seria CR nr.292528 din 01.07.2003, CR nr.292535 din 01.10.2003 și CR nr.292539 din 01.11.2003, au procurat de la SRL „Bisines Contract” utilaj în sumă totală de 32858,21 lei, fiind anexate la decontările de avans facturile de expediție, însă, chitanțe la dispoziția de încasare au fost anexate numai pentru suma de 3436,25 lei, diferența de 29421, 96 lei fiind însușită.

Tot el, Kovaliov Andrei, repetat, împreună cu Kovaliova Lidia, în perioada anului 2004, activînd în calitate de factorii de decizie a SRL „Ospeco Grup”, cu scopul însușirii mijloacelor bănești prin abuz de încredere, au inclus date vădit false în actele de achiziție a mărfurilor seria AC nr.902953 din 01.06.2004, seria AC nr.902954 din 04.11.2004, seria AC nr.902955 din 15.11.2004, seria AC nr.902956 din 02.12.2004, seria AC nr.902957 din 16.01.2005, seria AC nr.902958 din 23.02.2005, seria AC nr.902959 din 26.02.2005, seria AC nr.902960 din 28.03.2005, seria AD nr.827401 din 20.05.2005, seria AC nr.902962 din 20.07.2005, seria AC nr.902961 din 29.07.2005, precum că întreprindea a procurat mărfuri de la P.Sivovalov, A.Climenco, S.Pelin, A.Osipov, în sumă totală de 47061,77 lei, pe cînd în realitate, mijloacele bănești din casa SRL „Ospeco Grup” nu au fost primite de către ultimii, dar au fost însușite de către Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia.

În total, Kovaliov Andrei în complicitate cu Kovaliova Lidia, au însușit mijloace bănești și bunuri materiale în sumă totală de 164004,53 lei.

Tot ei, Kovaliov Andrei se învinuiesc de către organele de urmărire penală în aceia că, în comun cu contabilă-șefă Kovaliova Lidia, încălcînd prevederile art.24 (1), (10) al Titlului II din Codul Fiscal nr.1163-XII din 24.04.1997, în perioada anului 2004, a dedus la cheltuieli valoarea bunurilor materiale în sumă de 87520,80 lei, care n-au fost confirmate documentar și folosite în cadrul activității de antreprenariat.

Astfel, conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 18.10.2004 și nr.3 din 19.10.2004, formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 14222 lei, procurat de la SRL „Uniglobal”, iar conform facturii CN 914988 din 30.12.2003, utilajul indicat a fost eliberat de către SRL „Ospeco Grup” în adresa „Olimp” SRL, totodată în registrul contabil „rotațiile bunurilor materiale”, pentru luna decembrie 2003, ieșirile acestor materiale au fost înregistrate și soldul la 31.12.2003 a constituit zero cantitativ și valoric.

Conform actului de trecere la pierderi nr.4 din 20.10.2004 formal au trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în sumă de 624,66 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.5 din 20.10.2004 formal au trecut la

pierderi utilaj ca folosit în necesități gospodărești în sumă de 203,23 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 15.11.2004 formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 9556,67 lei, care la 30.09.2004 a fost procurat de la SRL „Lactprod”.

Conform actului de trecere la pierderi nr.1 din 31.12.2004 formal au trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în sumă de 20252,03 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.6 din 31.12.2004 formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 42662,43 lei, necățind la faptul, că utilajul dat a fost procurat în perioada iunie-decembrie 2004.

În așa mod s-au eschivat de la achitarea TVA în sumă de 14494 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei din suma de 87520,80 lei a utilajului trecut la pierderi nejustificat.

La fel, încălcând prevederile art.102 (6) a) al Titlului III din Codul Fiscal nr.1415-XIII din 17 decembrie 1997, care prevede că „subiectul impozitabil are dreptul la trecere în cont a TVA achitate sau care urmează a fi achitate pe valorile materiale, servicii procurate, dacă dispune de factură fiscală la valorile materiale, servicii procurate dacă a fost achitată ori urmează a fi achitată TVA”, în declarațiile privind TVA pentru anul 2004, în sumele procurărilor de mărfuri, servicii au fost incluse valori pentru care au fost eliberate de către furnizor facturi de expediție, ci nu facturi fiscale, și anume facturile de expediție CN 993884 din 31.01.2004, CR 563102 din 17.02.2004, CR 149591 din 23.02.2004, CN 650487 din 24.02.2004, CN 993893 din 29.02.2004, CR 510674 din 01.03.2004, CO 431197 din 09.03.2004, 10700 din 12.03.2004, CN 993835 din 30.03.2004, CN 993841 din 30.04.2004, CO 920283 din 26.07.2004, CR 069880 din 03.09.2004, actele de achiziție AC 902954 din 04.11.2004, AC 902955 din 15.11.2004, AC 902955 din 01.12.2004, în baza cărora de către serviciul contabil a fost trecut în cont TVA din sumele actelor de achiziție întocmite la întreprindere.

Astfel, suma TVA de la procurări de mărfuri și servicii trecută nelegitim în cont cu încălcarea legislației fiscale a constituit 10804,24 lei.

La fel, în perioada anului 2006, cu încălcarea art.95 al Titlului III din Codul Fiscal nr.1415-XIII 17.12.1997, art.15 (1); art.16 din Legea Contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995, nu a fost calculată suma TVA în valoare de 36506,66 lei de la suma de 219040 lei primită de către SRL „Ospeco Grup” de compania „GB&CO” SRL, conform dispoziției de încasare fără număr din 03.06.2005.

În așa mod, factorii de decizie a SRL „Ospeco Grup” incluzând în documentele contabile a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, s-au eschivat de la achitarea TVA în sumă totală de 61805,13 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei.

Tot ei, se învinuiesc de faptul că acționând în complicitate în perioada anului 2004, au fabricat acte de achiziție și de procurare a mărfurilor seria AC nr.902953 din 01.06.2004, seria AC nr.902954 din 04.11.2004, seria AC nr.902955 din 15.11.2004, seria AC nr.902956 din 02.12.2004, seria AC nr.902957 din 16.01.2005, seria AC nr.902958 din 23.02.2005, seria AC nr.902959 din 26.02.2005, seria AC nr.902960 din 28.03.2005, seria AD nr.827401 din 20.05.2005, seria AC nr.902962 din 20.07.2005, seria AC nr.902961 din 29.07.2005, în care au inclus date vădit false privind faptul că întreprinderea a procurat mărfuri de la P.Sivovalov, A.Climenco, S.Pelin, A.Osipov în sumă totală de 47061,77 lei, falsificând și semnăturile persoanelor nominalizate privind primirea mijloacelor bănești pentru bunurile achiziționate.

Tot ei, se învinuiesc de faptul că, acționând în complicitate, în perioada anului 2004, falsificând semnătura fondatorului întreprinderii Osipov Alexandru, au

confectionat actele false de trecere la pierderi a bunurilor materiale: nr.2 din 18.10.2004 și nr.3 din 19.10.2004, nr.4 din 20.10.2004, nr.5 din 20.10.2004, nr.2 din 15.11.2004, nr.1 din 31.12.2004, nr.6 din 31.12.2004, prin ce neîntemeiat au fost aduse la cheltuieli bunuri materiale care nu au fost folosite în cadrul activității de antreprenoriat în sumă totală de 87520, 80 lei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, partea vătămată și civilă A.Osipov, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care A.Kovaliov și L.Kovaliova să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.191 alin.(5) Cod penal la câte 10 ani închisoare, fiecare, art.244 alin.(1) Cod penal la amendă câte 500 unități convenționale, fiecare și art.361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal la amendă câte 500 unități convenționale, fiecare, iar în temeiul art.84 Cod penal definitiv la câte 10 ani închisoare și amendă în mărime de 1000 unități convenționale, fiecare, cu admiterea acțiunii civile, invocând că instanța incorect a apreciat probele administrate, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe care confirmă vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate, acestea nefiind apreciate la justa lor valoare, și anume declarațiile părții vătămate A.Osipov, a martorilor A.Bacheev, S.Pelin, A.Coșmalî, P.Sivovalov, A.Climenco, cât și probele scrise – rapoartele de expertiză grafologice nr.994-999 din 30.04.2009 și nr.666-071,32 din 2-7.04.2010, actul de revizie, actele de achiziție și de procurare a mărfii, facturile de expediție, actele de trecere la pierderi, care demonstrează vinovăția acestora în faptele incriminate, deoarece ambii inculpați, unul avînd funcția de director, iar altul de contabil-șef în SRL „Ospeco-Grup” au fost împuterniciți de fondatori de a dispune și administra bunurile ce aparțineau societății date, din probele administrate s-a dovedit că aceștia au inclus în documentele contabile, fiscale și financiare date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, nu au achitat impozitul la bugetul public, nereflexându-le în documentele contabile a unor impozite impozabile, astfel că mijloacele bănești datorate bugetului public, ilegal au fost reținute și trecute în seama lor, actele în cauză nu au fost semnate de persoanele la care se refereau, însă semnăturile și scrisul persoanelor, care au întocmit aceste acte este un fapt incontestabil demonstrat prin expertizele grafologice;

- partea vătămată A.Osipov, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care ambii inculpați să fie condamnați conform învinuirii incriminate, stabilindu-le o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise, pe motiv că instanța dispunînd achitarea acestora a lăsat fără apreciere faptul că dînsul ca cofondator a fost înlăturat și nu a avut acces la documentele de fondare, la actele de contabilitate pe întreprindere, acestea aflîndu-se la A.Kovaliov, dînsul avea dreptul de semnare ca director, iar L.Kovaliova, în calitate sa de contabil-șef - de a ridica mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale întreprinderii; instanța nu a reținut raportul de expertiză efectuată în cadrul examinării cauzei, prin care se confirmă că actele și contractele fictive au fost semnate de inculpați; instanța a lăsat fără apreciere faptul că atît în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești cert a fost stabilit că inculpații au avut scopul însușirii ilegale a mijloacelor bănești prin falsificarea documentelor, care se aflau în administrarea, gestionarea și păstrarea lor, aflîndu-se la păstrare la domiciliul lor, și ei prezentau documentele fictive autorităților fiscale, și cu ajutorul lor prin înșelăciune primeau mijloace bănești pe care le însușeau;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2011, au fost respinse apelurile declarate de procuror și partea vătămată A.Osipov, ca nefondate.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, instanța de fond corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele administrate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată, deoarece probele prezentate de partea acuzării nu demonstrează vinovăția inculpaților.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar procurorul, partea vătămată A.Osipov și avocatul acestuia T.Lepădatu, care au solicitat:

- procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) cod de procedură penală, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; instanța a lăsat fără apreciere că în cadrul urmăririi penale au fost administrate probe incontestabile ce dovedesc vinovăția inculpaților, care au fost examinate și cercetate în cadrul ședinței de judecată, însă ignorate de instanțe - declarațiile părții vătămate, a martorilor și probele materiale, care urmau a fi apreciate ca incontestabile și puse la baza unei soluții de condamnare; instanța eronat a concluzionat că nici una din probele administrate nu confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate;

- partea vătămată, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că în numele lui avocatul T.Lepădatu a depus la 25.05.2011 apel, care a fost înregistrat în cancelaria Curții de Apel sub №. 6018, însă cererea dată nu a fost anexată la dosar și nu a fost examinată de către instanța de apel, astfel i-a fost limitat accesul la justiție, în rest invocând repetat aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii;

- avocatul în numele părții vătămate, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie recunoscuți vinovați și condamnați pentru comiterea faptelor imputate, cu admiterea integrală a acțiunii civile, invocând că instanțele incorect au ajuns la concluzia de achitare a inculpaților, de rînd ce aceștia au însușit prin uz de acte false bunurile și banii SRL „Ospeco-Grup”, cauzînd pagube materiale în proporții deosebit de mari, deoarece ambii inculpați prin acțiunile sale ilegale au trecut la pierderi utilajul în baza facturilor ce conțin date false, fiind falsificate semnăturile membrilor comisiei A.Osipov și S.Pelin, fapt constatat prin raportul de expertiză grafologică, prin declarațiile părții vătămate, a martorilor A.Bacheev, P.Sivovalov, care au confirmat că nu au semnat careva acte de trecere la pierderi a utilajului; instanța a lăsat fără apreciere faptul că inculpații prin înțelegere prealabilă au delapidat mijloacele SRL „Ospeco-Grup” prin uzul de acte de achiziție false, în care au introdus date vădit false, precum că ar fi procurat marfă de la persoanele fizice P.Sivovalov, A.Climenco, S.Pelin, A.Osipov, care au negat faptul dat și că nu au primit careva sume de bani de la soții Kovaliov ce au fost refectate în actele de achiziție și care nu sînt semnate de ei.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2012, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a conchis că instanța de apel la examinarea cauzei a ignorat prevederile art.415, 417 Cod de procedură penală, astfel a omis să examineze apelul declarat de avocatul T.Lepădatu, pe cînd acesta a fost înregistrat în cancelaria instanței de apel la 25.05.2011, adică pînă la pronunțarea deciziei atacate din 16.06.2011, care nu a fost anexat la materialele dosarului, așa că instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, cît și asupra celor invocate în apelurile procurorului și a părții vătămate în partea privind comiterea de către inculpați a acțiunilor de deținere și folosire a documentelor oficiale false.

La fel, Colegiul penal a menționat că instanța de apel nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea tuturor probelor în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal și și-a întemeiat concluziile pe probe cercetate de către prima instanță fără a le verifica în ședință, acestea nefiind reflectate în procesul-verbal, la care s-a referit în descriptivul deciziei sale și inclusiv, pe care și-a întemeiat soluția adoptată, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de procuror, partea vătămată și a avocatului în numele acestuia, iar nepronunțîndu-se asupra acestora a adoptat o hotărîre ce nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

7. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, apelurile declarate de procuror, partea vătămată A.Osipov și avocatul T.Lepădatu, au fost

admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în temeiul art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal și art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia în baza art.244 alin.(2) și art.361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal a fost încetat, pe motivul expirării termenului de prescripție.

Totodată, Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa a câte 9 ani închisoare, fiecare, cu executarea ei pentru Kovaliov Andrei în penitenciar de tip închis, iar pentru Kovaliova Lidia în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea în mod solidar de la Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia în beneficiul lui Osipov Alexandru, a prejudiciului material în sumă de 260413,00 lei și a celui moral în mărime de 5000 lei, de la fiecare.

7.1. Instanța de apel a constatat că, în urma fondării la 07 martie 2003 de către Kovaliov Andrei și Osipov Alexandru a întreprinderii „Ospeco Grup” SRL, cu sediul în mun.Chișinău, str.Matei Basarab 7/7, ap.19, cu cote părți egale, în care Kovaliov Andrei a fost desemnat ca director, iar contabil-șef soția acestuia - Kovaliova Lidia, ambii acționând în complicitate, au întocmit actele false de trecere la pierderi a utilajului SRL „Ospeco Grup” nejustificate și nesemnate de către membrii comisiei respective, însușind prin metoda dată bunuri materiale în sumă de 87520,80 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 și nr.3 din 18.10.2004 și 19.10.2004, formal s-a trecut la pierderi utilajul în sumă de 14222 lei, procurat de la SRL „Uniglobal”, iar conform facturii CN 914988 din 30.12.2003, utilajul indicat a fost eliberat de către SRL „Ospeco Grup” în SRL „Olimp”, totodată în registrul contabil „rotațiile bunurilor materiale”, pentru luna decembrie 2003, ieșirile acestor materiale nu au fost înregistrate și soldul la 31.12.2003 a constituit zero cantitativ și valoric.

Conform actului de trecere la pierderi nr.4 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură utilaj în sumă de 624,66 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.5 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj ca folosit în necesități gospodărești în sumă de 203,23 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 15.11.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj în sumă de 9556,67 lei, care la 30.09.2004 a fost procurat de la SRL „Lactprod”.

Conform actului de trecere la pierderi nr.1 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură utilaj în sumă de 20252,03 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.6 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj în sumă de 42662,43 lei, necățind la faptul că utilajul dat a fost procurat în perioada iunie-decembrie 2004.

Tot el, Kovaliov Andrei, repetat, împreună cu Kovaliova Lidia, în perioada anului 2003, încălcând prevederile art.15 (1) b) și art.16 din Legea Contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995, conform facturilor de expediție seria CR nr.292528 din 01.07.2003, CR nr.292535 din 01.10.2003 și CR nr.292539 din 01.11.2003, au procurat de la SRL „Bisines Contract” utilaj în sumă totală de 32858,21 lei, fiind anexate la decontările de avans facturile de expediție, însă, chitanțe la dispoziția de încasare au fost anexate numai pentru suma de 3436,25 lei, diferența de 29421, 96 lei fiind însușită.

Tot ei, acționând împreună, în perioada anului 2004, activând în calitate de factori de decizie a SRL „Ospeco Grup”, cu scopul însușirii mijloacelor bănești prin abuz de încredere, au inclus date vădit false în actele de achiziție a mărfurilor seria AC nr.902953 din 01.06.2004, seria AC nr.902954 din 04.11.2004, seria AC nr.902955 din 15.11.2004, seria AC nr.902956 din 02.12.2004, seria AC nr.902957 din 16.01.2005, seria AC nr.902958 din 23.02.2005, seria AC nr.902959 din 26.02.2005, seria AC nr.902960 din 28.03.2005, seria AD nr.827401 din 20.05.2005, seria AC nr.902962 din 20.07.2005, seria AC nr.902961 din 29.07.2005, precum că întreprindea a procurat mărfuri de la P.Sivovalov, A.Climenco,

S.Pelin, A.Osipov, în sumă totală de 47061,77 lei, pe cînd în realitate, mijloacele bănești din casa SRL „Ospeco Grup” nu au fost primite de către ultimii, dar au fost însușite de către Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia.

În total, Kovaliov Andrei în complicitate cu Kovaliova Lidia, au însușit mijloace și bunuri materiale în sumă totală de 164004,53 lei.

Tot ei, în comun acord, încălcînd prevederile art.24 (1), (10) al Titlului II din Codul Fiscal nr.1163-XII din 24.04.1997, în perioada anului 2004, au dedus la cheltuieli valoarea bunurilor materiale în sumă de 87520,80 lei, care nu au fost confirmate documentar și folosite în cadrul activității de antreprenariat.

Astfel, conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 18.10.2004 și nr.3 din 19.10.2004, formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 14.222 lei, procurat de la SRL „Uniglobal”, iar conform facturii CN 914988 din 30.12.2003, utilajul indicat a fost eliberat de către SRL „Ospeco Grup” în adresa „Olimp” SRL, totodată în registrul contabil „rotațiile bunurilor materiale” pentru luna decembrie 2003, ieșirile acestor materiale au fost înregistrate și soldul la 31.12.2003 a constituit zero cantitativ și valoric.

Conform actului de trecere la pierderi nr.4 din 20.10.2004 formal au trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în sumă de 624,66 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.5 din 20.10.2004 formal au trecut la pierderi utilaj ca folosit în necesități gospodărești în sumă de 203,23 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 15.11.2004 formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 9556,67 lei, care la 30.09.2004 a fost procurat de la SRL „Lactprod”.

Conform actului de trecere la pierderi nr.1 din 31.12.2004 formal au trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în sumă de 20252,03 lei.

Conform actului de trecere la pierderi nr.6 din 31.12.2004 formal au trecut la pierderi utilaj în sumă de 42662,43 lei, necătînd la faptul, că utilajul dat a fost procurat în perioada iunie-decembrie 2004.

În așa mod s-au eschivat de la achitarea TVA în sumă de 14494 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei din suma de 87520,80 lei a utilajului trecut la pierderi nejustificat.

La fel, încălcînd prevederile art.102 (6) a) al Titlului III din Codul Fiscal nr.1415-XIII din 17 decembrie 1997, care prevede că „subiectul impozitabil are dreptul la trecere în cont a TVA achitate sau care urmează a fi achitate pe valorile materiale, servicii procurate, dacă dispune de factură fiscală la valorile materiale, servicii procurate dacă a fost achitată ori urmează a fi achitată TVA”, în declarațiile privind TVA pentru anul 2004, în sumele procurărilor de mărfuri, servicii au fost incluse valori pentru care au fost eliberate de către furnizor facturi de expediție, ci nu facturi fiscale, și anume: facturile de expediție seria CN 993884 din 31.01.2004, CR 563102 din 17.02.2004, CR 149591 din 23.02.2004, CN 650487 din 24.02.2004, CN 993893 din 29.02.2004, CR 510674 din 01.03.2004, CO 431197 din 09.03.2004, 10700 din 12.03.2004, CN 993835 din 30.03.2004, CN 993841 din 30.04.2004, CO 920283 din 26.07.2004, CR 069880 din 03.09.2004, actele de achiziție AC 902954 din 04.11.2004, AC 902955 din 15.11.2004, AC 902955 din 01.12.2004, în baza cărora de către serviciul contabil a fost trecut în cont TVA din sumele actelor de achiziție întocmite la întreprindere.

Astfel, suma TVA de la procurări de mărfuri și servicii trecută nelegitim în cont cu încălcarea legislației fiscale a constituit 10804,24 lei.

La fel, în perioada anului 2006, cu încălcarea art.95 al Titlului III din Codul Fiscal nr.1415-XIII 17.12.1997, art.15 (1); art.16 din Legea Contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995, nu a fost calculată suma TVA în valoare de 36506,66 lei de la suma de 219040 lei primită de către SRL „Ospeco Grup” de compania „GB&CO” SRL, conform dispoziției de încasare fără număr din 03.06.2005.

În așa mod, factorii de decizie a SRL „Ospeco Grup” incluzînd în documentele contabile a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, s-au eschivat de la achitarea

TVA în sumă totală de 61805,13 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei.

Tot ei, acționând în complicitate în perioada anului 2004, au fabricat acte de achiziție și de procurare a mărfurilor seria AC nr.902953 din 01.06.2004, seria AC nr.902954 din 04.11.2004, seria AC nr.902955 din 15.11.2004, seria AC nr.902956 din 02.12.2004, seria AC nr.902957 din 16.01.2005, seria AC nr.902958 din 23.02.2005, seria AC nr.902959 din 26.02.2005, seria AC nr.902960 din 28.03.2005, seria AD nr.827401 din 20.05.2005, seria AC nr.902962 din 20.07.2005, seria AC nr.902961 din 29.07.2005, în care au inclus date vădit false privind faptul că întreprinderea a procurat mărfuri de la P.Sivovalov, A.Climenco, S.Pelin, A.Osipov în sumă totală de 47061,77 lei, falsificând și semnăturile persoanelor nominalizate privind primirea mijloacelor bănești pentru bunurile achiziționate.

Tot ei, acționând în complicitate, în perioada anului 2004, falsificând semnătura fondatorului întreprinderii Osipov Alexandru, au confecționat actele false de trecere la pierderi a bunurilor materiale: nr.2 din 18.10.2004 și nr.3 din 19.10.2004, nr.4 din 20.10.2004, nr.5 din 20.10.2004, nr.2 din 15.11.2004, nr.1 din 31.12.2004, nr.6 din 31.12.2004, prin ce neîntemeiat au fost aduse la cheltuieli bunuri materiale care nu au fost folosite în cadrul activității de antreprenoriat în sumă totală de 87520, 80 lei.

7.2. Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, analizând și apreciind probele administrate în cauză, examinate de prima instanță și recercetate în cadrul ședinței instanței de apel, a conchis ca dovedită vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(5), 244 alin.(2) și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal.

Concluzia dată instanța de apel și-a bazat-o pe:

- declarațiile părții vătămate A.Osipov, care a explicat că A.Kovaliov activând în funcție de director al SRL „Ospeco-Grup”, acționând în complicitate cu contabilul-șef L.Kovaliova, au întocmit actele false de trecere la pierderi a utilajului întreprinderii nejustificate și nesemnate de către membrii comisiei respective, astfel prin metoda dată dînșii au însușit bunuri materiale în suma de 260413 lei, ce se confirmă prin concluziile expertizei și depozițiile martorilor, solicitând admiterea acțiunii civile, cu încasarea de la A.Kovaliov și L.Kovaliova a prejudiciului material în sumă de 260143 lei și cel moral în mărime de 100000 lei;

- declarațiile martorului A.Bacheev, care a relatat că îl cunoaște pe A.Kovaliov de 20 de ani, iar pe A.Osipov l-a văzut o singură dată, inculpatul a împrumutat de la el bani în sumă de 2000 dolari SUA pentru o afacere comună cu A.Osipov, care a și întors banii împrumutați de A.Kovaliov;

- declarațiile martorului S.Pelin, care a explicat că din martie 2003 a fost angajat în calitate de inginer-șef la „Ospeco-Grup” SRL, unde a făcut cunoștință cu inculpatul. Nu a semnat careva acte de trecere la rebut în perioada de lucru, semnătura de pe actul din 23.11.2004 nu-i aparține și nu a vândut utilaj în perioada activității sale, dînșul era răspunzător doar pentru semnarea actului de primire în exploatare a utilajului;

- declarațiile martorului A.Coșmalî, care a lămurit că activând în calitate de controlor-revizor principal, a efectuat controlul la SRL „Ospeco-Grup” în baza autorizațiilor respective, toate documentele necesare controlului au fost prezentate de către A.Osipov, care era fondatorul acestei întreprinderi. Directorul A.Kovaliov și contabilul-șef L.Kovaliova nu au participat la efectuarea reviziei eschivându-se să se prezinte, încălcările depistate au fost reflectate în actul de revizie;

- declarațiile martorului P.Sivovalov, care a declarat că a activat la SRL „Ospeco-Grup” în calitate de șef de securitate, careva utilaj nu a vândut de la firma în care activa și nu a semnat careva acte, pe care să nu țină minte ce era scris, deoarece actele le examina foarte atent;

- declarațiile martorului A.Climenco, care a explicat că a activat la SRL „Ospeco-Grup” și careva utilaj nu a vândut nici lui A.Kovaliov și nici lui A.Osipov;

și probele scrise - plîngerea lui A.Osipov; procesul-verbal al adunării fondatorilor și

recipisa prin care A.Kovaliov a transmis documentele întreprinderii și cota parte din capitalul social lui A.Osipov; actele de achiziție și de procurare a mărfurilor; facturile de expediție; actele financiare; actele de ridicare; informația de la SRL ”GB&Co”; act de control financiar; act de expediere și raportul de constatare tehnico-științifică din 21.10.2005; actul reviziei economico-financiară tematică din 18.11.2005; declarația impozitului pe venit, rapoartele financiare a SRL ”Ospeco Grup”, acte și decizii ale Inspectoratului fiscal; mostrele semnăturilor lui A.Osipov, S.Pelin, P.Sivovalov, A.Climenco; certificatul capitalului statutar; raportul de expertiză nr.131 din 23.11.2006, prin care s-a stabilit că actele de achiziție și trecere la pierderi au fost falsificate de către A.Kovaliov; actele contabile; raportul de expertiză nr.994-999 din 30.04.2009; raportul de expertiză nr.066-071,32 din 02-07.04.2010, prin care s-a stabilit că textul manuscris din actele de achiziție, contractele de împrumut între P.Sivovalov și SRL „Ospeco-Grup” au fost executate de către L.Kovaliova; semnăturile din numele lui A.Kovaliov în actele de achiziții au fost executate de către acesta, iar semnăturile din numele lui P.Sivovalov, S.Pelin - nu au fost executate de către aceștia.

În sensul celor reținute, instanța de apel a constatat că inculpatul A.Kovaliov, deținând funcția de director și L.Kovaliova, deținând funcția de contabil-șef al SRL „Ospeco-Grup” având împuterniciri de la fondatori și director (de dispunere și administrare a bunurilor ce aparțin întreprinderii), au delapidat bunuri materiale în interesul lor, folosindu-se de situația de serviciu.

La fel, instanța de apel, reținând latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.244 și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, a conchis că acțiunile inculpaților întrunesc elementele infracțiunii de evaziune fiscală, deoarece prin actul de revizie efectuat la SRL „Ospeco-Grup”, se confirmă trecerea ilegală la pierderi, achiziția utilajului și delapidarea averii străine, iar conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 18.10.2004 și nr.3 din 19.10.2004, formal s-a trecut la pierderi utilaj în suma de 14222 lei procurat de la „Uniglobal” SRL, iar conform facturii CN 914988 din 30.12.2003, utilajul indicat a fost eliberat de către „Ospeco-Grup” SRL în adresa „Olimp” SRL, totodată, în registrul contabil „rotațiile bunurilor materiale” pentru luna decembrie 2003, ieșirile acestor materiale nu au fost înregistrate și soldul la 31.12.2003 a constituit zero - cantitativ și valoric.

De asemenea, instanța a constatat că conform actului de trecere la pierderi nr.4 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în suma de 624,66 lei, conform actului de trecere la pierderi nr.5 din 20.10.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj ca folosit în necesități gospodărești în sumă de 203,23 lei, conform actului de trecere la pierderi nr.2 din 15.11.2004 s-au trecut formal la pierderi utilaj în sumă de 9556,67 lei, care la 30.09.2004 a fost procurat de la SRL „Lactprod”, conform actului de trecere la pierderi nr.1 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi ca uzură totală utilaj în sumă de 20252,03 lei, conform actului de trecere la pierderi nr.6 din 31.12.2004 formal s-a trecut la pierderi utilaj în sumă de 42662,43 lei, pe când utilajul dat a fost procurat în perioada iunie - decembrie 2004.

Astfel, instanța de apel a reținut că inculpații A.Kovaliov și L.Kovaliova, în perioada din 07.03.2003 - 31.12.2004 au comis infracțiunile prevăzute de art.191 alin.(5), 244 alin.(2) și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal.

Totodată, instanța a conchis că, reieșind din faptul că infracțiunile prevăzute de art.244 alin.(2) și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, potrivit art.16 Cod penal, fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și, reieșind din dispoziția art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal, procesul penal pe aceste capete de acuzare urmează a fi încetat, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

La stabilirea pedepsei pentru infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(5) Cod penal, instanța de apel, ținând cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpaților, de circumstanțele cauzei ce atenuază răspunderea, că anterior nu au fost trași la răspundere penală, au comis o infracțiune deosebit de gravă, de lipsa circumstanțelor agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării

vinovaților, a considerat posibilă aplicarea unei pedepse reale în limita sancțiunii art.191 alin.(5) Cod penal, considerînd-o corespunzătoare faptei comise și care își va atinge scopul pedepsei penale.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar inculpații A.Kovaliov și L.Kovaliova care, invocînd ca temei prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel nu a dat o apreciere justă probelor administrate din punct de vedere al pertinentei și concludenței, la rejudecarea cauzei instanța nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs, ignorînd prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală; - instanța de apel incorect și-a întemeiat concluziile de vinovăție a inculpaților pe declarațiile părții vătămate, a martorilor, rapoartele de expertiză, deoarece aceste probe nicidecum nu demonstrează vina acestora; - instanța a lăsat fără apreciere raportul de expertiză din 14.03.2009, prin care a fost stabilit că textele manuscrise complectate în rubricile celor zece acte de achiziție a mărfurilor nu au fost executate de A.Kovaliov sau de către A.Osipov, dar de o altă persoană, precum și semnăturile de la rubricile membrii comisiei din numele lui S.Pelin nu au fost executate de către acesta sau de către A.Osipov, dar au fost executate de o altă persoană și că prin raportul de expertiză din 15.01.2010 a fost constatat că actele nu au fost semnate de către inculpați; - nu au fost prezentate probe, care ar dovedi vina inculpaților în falsificarea semnăturilor pe documente cu scopul însușirii bunurilor; - instanța nu a dat apreciere faptului că A.Osipov nu poate avea calitatea de parte vătămată, deoarece nu a introdus cota de participare în capitalul social, pe cînd infracțiunea de delapidare a averii străine este săvîrșită de o persoană care gestionează sau administrează bunurile din avutul proprietarului; - instanța nu a dovedit cui a aparținut averea delapidată, dacă unicul fondator a fost A.Kovaliov, deoarece asociatul (A.Osipov) care nu a introdus aportul în capitalul social nu poate fi considerat proprietar, din care motiv incorect a fost admisă acțiunea civilă, nefiindu-i cauzat lui A.Osipov vreun prejudiciu material sau moral și care nu a fost probat și motivat; - instanța la rejudecarea cauzei nu a respectat dispozițiile art.415 Cod de procedură penală, fiindcă după o sentință de achitare, nu era în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea inculpatului, precum și a martorilor; - instanța a examinat cauza în lipsa inculpaților care nu au fost aduși, prin ce le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art.6 CEDO.

9. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care solicită respingerea recursului ca fiind neîntemeiat, Colegiul penal concluzionează că recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, la care face referire recurentul, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, care sînt detaliat descrise în textul deciziei instanței de apel, cît și la pct.7.2. al prezentei decizii, și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția lui A.Kovaliov și L.Kovaliova în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(5), 224 alin.(2) și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, iar încadrarea juridică a acțiunilor acestora este justă.

Concluziile instanței de apel contestate au fost bazate pe cumulul de probe administrate în cauză, și anume pe declarațiile părții vătămate A.Osipov, a martorilor A.Bacheev, S.Pelin,

A.Cozmali, P.Sivovalov, A.Climenco, date la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești, care coroborează cu materialele cauzei - procesul-verbal al adunării fondatorilor și recipisa prin care A.Kovaliov a transmis documentele întreprinderii și cota parte din capitalul social lui A.Osipov, actele de achiziție și de procurare a mărfurilor pe perioada 2004-2005, facturile de expediție pe perioada anului 2004, actele financiare, actele de control financiar, actul de expediere și raportul de constatare tehnico-științifică din 21.10.2005, actul de revizie economico-financiară tematică din 18.11.2005, declarația impozitului pe venit, rapoartele financiare a SRL „Ospeco-Grup”, rapoartele de expertiză nr.131 din 23.11.2006, nr.994-999 din 30.04.2009, nr.066-071,32 din 02-07.04.2010.

Probele enumerate, analizate în ansamblu, confirmă cu certitudine săvârșirea de către inculpați a faptelor imputate, întrunind elementele infracțiunilor de delapidare a averii străine, de evaziune fiscală și confecționare, deținere, folosire a documentelor oficiale false, adică atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a acestor infracțiuni, deoarece prin acțiunile sale, și anume prin includerea datelor vădit false în actele de achiziție a mărfurilor, prin care SRL „Ospeco-Grup” a procurat mărfuri de la P.Sivovalov, A.Climenco, S.Pelin, A.Osipov în sumă totală de 47061,77 lei, prin confecționarea actelor false de trecere la pierderi a bunurilor materiale, care nu au fost confirmate documentar și folosite în cadrul autorității de aptrepreneuriat în sumă de 87520,80 lei, prin procurarea de la SRL „Bisines Contract” a mărfii în sumă de totală de 32858,21 lei și, anexînd la decontări de avans facturile de expediție, cât și chitanțele la dispoziția de încasare numai pentru suma de 3436,25 lei, au însușit bunuri materiale ale SRL „Ospeco-Grup” în sumă totală de 164004,53 lei, în urma cărora s-au eschivat de la achitarea TVA în sumă de 14494 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei din sumă de 87520,80 lei, de la achitarea TVA în sumă de 61805,13 lei și a impozitului pe venit în sumă de 17504 lei, și respectiv, au trecut nelegitim suma TVA de la procurări de mărfuri și servicii în cont în încălcarea legislației fiscal în sumă de 10804,24 lei.

Mai mult, Colegiul penal menționează că, faptul falsificării actelor de achiziție și a actelor de trecere la pierderi a bunurilor materiale, în urma corara s-a însușit mijloacele bănești și s-a eschivat de la achitarea taxei pe valoare adăugată și a impozitelor pe venit, a fost dovedit prin actul de revizie economico-financiar tematic efectuat la SRL „Ospeco-Grup” din 18.11.2005, prin rapoartele de expertiză grafoscopice nr.994-999 din 30.04.2009 și 066-071,32 din 2-7.04.2010, prin care s-a stabilit că cele zece acte de achiziție au fost semnate de L.Kovaliova, actul de achiziție AC nr.902953 din 01.06.2004 a fost semnat de A.Kovaliov, iar în rubrica primirii mărfii din actele de achiziție, semnăturile îi aparțin lui A.Kovaliov, din care motiv urmează a fi respinse afirmațiile recurenților, precum că actele nu au fost semnate de ei.

La fel, în sensul celor reținute, Colegiul penal atestă că, în cazul delapidării averii străine, atunci cînd administratorul patrimoniului unei unități trece ilicit la pierderi bunuri aflate în administrarea sa, poziția în spațiu a bunurilor se poate păstra, dar se schimbă atitudinea făptuitorului față de aceste bunuri, care transformă posesia confirmată legalmente într-o stăpînire ilegală, și care demonstrează intenția directă care se manifestă prin faptul, că persoana își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sau inacțiunilor sale, prevede urmările prejudiciabile ale acesteia și dorește survenirea acestor urmări, care la caz au fost realizate de ambii inculpați.

Totodată, Colegiul penal constată că recurenții critică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerînd-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei, și anume că instanța neîntemeiat și-a bazat concluziile de vinovăție doar pe declarațiile părții vătămate și a martorilor, însă aceste argumente nu pot fi reținute, deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei instanța apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind

vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurenți, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei și nu sînt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

Argumentul apărării, precum că partea vătămată A.Osipov la fel activa în întreprindere și avea acces la toate actele firmei și că unele documente au fost semnate de acesta, nu pot constitui temei de recurs, deoarece într-adevăr prin rapoartele de expertiză s-a adeverit că actul de primire-predare a lucrărilor și actul de dare în exploatare a mijloacelor tehnice și signalizare au fost executate de către A.Osipov, însă aceste acte nu au stat ca probe în învinuirea inculpaților, dar au fost prezentate ca mostre a semnăturii lui A.Osipov pentru efectuarea expertizei grafoscopice.

Neîntemeiat Colegiul penal consideră și argumentul inculpaților, precum că A.Osipov nu are calitate de parte vătămată în cauză, pe motiv că nu a introdus cota de participare în capitalul social, deoarece prin Statutul SRL „Ospeco Grup”, care a fost înregistrat la Camera Înregistrării de Stat la 07.03.2003, și aprobat la adunarea de constituire, procesul-verbal nr.1 din 28.02.2003, ca fondatori și asociați au fost A.Osipov și A.Kovaliov cu 50 % din capitalul statutar fiecare, care la data consituirii societății era de 5400 lei, astfel că este inerentă afirmația că A.Osipov nu a introdus aportul în capitalul social și că dînsul nu este proprietar al întreprinderii, și, respectiv, că nu a fost deposedat de careva bunuri materiale, odată ce prin certificatul eliberat de BC „Eximbank” SA se confirmă că A.Osipov a introdus pe contul provizoriu în fondul statutar al SRL suma de 1080 lei (f.d.45 v.4).

Mai mult, Colegiul penal reține că dobîndirea calității de asociat este condiționată de semnarea actului constitutiv și de depunerea în patrimoniul societății a aportului la care s-a angajat. Calitatea de asociat decurge din următoarele elemente - participă la actele constitutive ale viitoarei entități, ca fondator; își rezervă dreptul la dividende, care reprezintă o cotă determinată din beneficiul societății; își asumă riscurile pentru eventualitatea unor pierderi intervenite în activitatea comună; răspunde în limitele statutare sau legale pentru datoriile față de creditorii sociali. Prin urmare, în schimbul acestui aport, asociații au dreptul să participe, potrivit actului de constituire, la împărțirea beneficiilor și a activului societății, rămînînd totodată obligați să participe la pierderi.

Astfel, prin acțiunile sale A.Kovaliov, acționînd în complicitate cu L.Kovaliova, prin actele de achiziție a mărfurilor pentru care au emis facturi de expediție, în loc de facturi fiscale, prin actele de trecere la pierderi, în care au fost introduse date vădit false, precum că întreprinderea ar fi cumpărat unele bunuri materiale care s-au trecut la pierderi ca utilaj folosit, pe cînd utilajul a fost procurat nu cu mult timp înainte de întocmirea actelor date, prin neachitarea TVA și a impozitelor pe venit, au diminuat beneficiul pe care urma să-l obțină A.Osipov ca fondator.

Lipsit de temei instanța de recurs consideră și motivul invocat, precum că instanța de apel după adoptarea sentinței de achitare nu a audiat inculpații și martorii, deoarece, potrivit actelor cauzei, dispunîndu-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel și fiind numită ședința de judecată pentru 09.10.2012, inculpații A.Kovaliov și L.Kovaliova, fiind citați legal la locul de trai, nemotivat nu s-au prezentat în ședința de judecată, astfel instanța a dispus aducerea lor forțată pentru ședința din 30.10.2012 (f.d.13 v.6). Totodată, instanța de apel, ținînd cont de prevederile art.238 alin.(3²) Cod de procedură penală, care expres stipulează că inculpatul poate fi citat la sediul avocatului ales, dacă nu s-a prezentat după prima citare legal îndeplinită, a citat inculpații prin intermediul avocaților, ce le reprezentau interesele în instanța de apel - M.Botnari și S.Musteață (f.d.15,20,19 v.6). Astfel, în ședința de 30.10.2012, inculpații la fel nemotivat nu s-au prezentat, dar fiind executată încheierea instanței din 30.10.2012, prin raportul colaboratorului de poliție al CPs Rîșcani, E.Scoarța, cît și prin declarațiile cet.T.Lisnic și E.Alexeeva, s-a constatat că A.Kovaliov nu locuiește pe adresa

str.M.Basarab 7/5 ap.19, apartamentul fiind vândut, precum și L.Kovaliova pe adresa str.N.Dimo 13/1, ap.27, în acest apartament locuind V.Onișenco (f.d.23-28 v.6). Din aceste motive, nefiind executată aducerea silită a inculpaților, prin încheierea instanței de apel din 30.10.2012, a fost admis demersul procurorului, inculpații fiind anunțați în căutare (33-34 v.6), iar la 03.12.2012, în privința acestora au fost pornite dosare de căutare nr.2012020360 și 201202361 (f.d.43-46 v.6). În ședința de judecată din 24.12.2012, inculpații la fel nu s-au prezentat, însă fiind pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa acestora, avocații în numele acestora au considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa lor, totodată considerând că nu este necesară cercetarea probelor administrate (f.d.63,69 v.6). Prin urmare, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a încălcat prevederile art.415 alin.(2¹), 414 alin.(2), (6) Cod de procedură penală, dar dimpotrivă, respectând aceste prevederi, a audiat partea vătămată, a verificat probele cercetate de prima instanță, consemnându-le în procesul-verbal, prin urmare nu a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil, garantat de art.6.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (f.d.66-69, 71 v.6).

La fel, urmează a fi respins și argumentele recurenților, precum că instanța incorect a dispus încasarea prejudiciului material și a celui moral în beneficiul părții vătămate, acțiunea civilă neîntemeiat fiind admisă. În acest sens, cu referire la dauna materială solicitată și dispusă spre încasare în sumă totală de 260413 lei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a soluționat acțiunea civilă, în coroborare cu prevederile art.387 Cod de procedură penală și 1398 alin.(1) Cod civil, care stipulează că, odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, este obligată să admită acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori să o respingă.

La acest capitol se reține și hotărîrea CEDO în cazul *Tonchev vs Bulgaria* din 19.11.2009, în care Curtea a notat că „...în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute de art.6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950”.

Prin urmare, constatînd că prin acțiunile inculpaților lui A.Osipov i-a fost adus un prejudiciu material care constă din sumele însușite ilegal de către aceștia în mărime de 260413 lei, instanța corect a dispus încasarea acestuia în folosul părții vătămate.

Totodată, conform art.1422 alin.(1) și art.1423 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate, prejudicial moral reprezentînd o pagubă care este cauzată persoanei prin vătămarea unui interes personal nepatrimonial.

Colegiul penal consideră că instanța de apel dispunînd încasarea de la inculpați a prejudiciului moral în mărime de cîte 5000 lei de la fiecare, a reieșit din aprecierea justă și pertinentă a complexului material probator, a dat o evaluare adecvată daunei morale compensatoare, care este una rezonabilă și echitabilă, avînd în vedere, în principal, criteriile referitoare la consecințele pe care le-a avut de suferit partea vătămată în urma acțiunilor inculpaților.

Reținînd cele relatate, Colegiul constată că criticile invocate de recurent nu pot fi reținute ca încălcare a prevederilor art.6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și

a Libertăților Fundamentale, precum că inculpaților le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, pe motiv că hotărîrea instanței nu a fost motivată din punct de vedere al legalității și temeiniciei acesteia, deoarece instanța de apel, respectînd prevederile art.417-418 Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentîndu-și hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpaților, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

Pedeapsa este stabilită inculpaților cu respectarea prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia aceștia au fost declarați vinovați, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunilor comise, de persoana acestora și de toate circumstanțele atenuante și lipsa celor agravante, aplicîndu-le acestora în baza art.191 alin.(5) Cod penal o pedeapsă echitabilă în coraport cu fapta comisă, și corect a încetat procesul penal în baza art.224 alin.(1) și 361 (2) lit.b), d) Cod penal, în temeiul art.60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpații A.Kovaliov și L.Kovaliova și, potrivit legii, se dispune respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

10. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpații Kovaliov Andrei și Kovaliova Lidia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, în propria lor cauză penală, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 29 decembrie 2015.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Constantin Alerguș

Nadejda Toma